

Prezidenti USA se dají očkovat

Foto: archiv

„Kam patří uhlí? Pod zem!“ Skandovali demonstranti bojující za konec uhelných elektráren

Před ministerstvem životního prostředí se v pondělí 30. 11. konala demonstrace za uzavření uhelných elektráren v roce 2033, nejlépe však dříve. Na sto lidí přišlo podpořit čtrnáctidenní okupaci budovy. V pátek 4. 12. by měla zasedat Uhlerná komise, aby určila datum, do kterého Česká republika zavře všechny uhelné elektrárny. Ministr životního prostředí Brabec uvedl, že se rozhoduje mezi roky 2033, 2038 a 2043.

Komise měla zasedat už 26. 11., ale z důvodu aktualizace dokumentů se schůze posunula na pátek 4. 12. Aktivisté z Fridays for Future, Limity jsme my, Univerzity za klima a Extinction Rebellion začali 16. 11. symbolicky okupovat ministerstvo životního prostředí. „Uhlerná komise se chystá schválit jeden ze scénářů útlumu uhlí, z nichž na každý je z hlediska ochrany klimatu příliš pozdě.“ uvedla hnutí ve společné tiskové zprávě. Právě z tohoto důvodu byla svolána na 30. 11. demonstrace.

Konec uhelných elektráren

Při prosloveh byl často kritizován ministr životního prostředí Brabec (ANO), bývalý ředitel Lovochemie patřící holdingu Agrofert. Arne Springorum z Extinction Rebellion uvedl, že ministr ani jednou nepřišel promluvit s aktivisty a po dobu okupace nikdy nešel hlavním vchodem. Podle ministra Havlíčka a několika zdrojů ČTK je hlavním plánem Uhlerné komise ukončení v roce 2038. Protestující dávali najevo nesouhlas se spalováním uhlí po dobu dalších 18 let. Žádali, aby pracovala se zněním Pařížské dohody a s fakty. Před ministerstvem demonstranti postavili papírovou uhelnou elektrárnu nazvanou „Počeraďy kouří rády“ z níž vycházel kouř a nakonec byla symbolicky vypnuta, jako první uhelná elektrárna v Česku. Promluvili

dva členové Uhlerné komise, ekologové Jan Rovenský z Greenpeace a Jiří Koželuh z Hnutí Duha. Rovenský podotkl, že komisi jde o férové ukončení provozu elektráren, které bere v úvahu i přesun zaměstnanců na jiná pracovní místa. Jiří Koželuh kritizoval plán ministra Brabce o stanovení roku 2038 jako konečného. Brabec byl označen jako druhý ministr průmyslu. Protest přišly podpořit proslov zpěvačka Zuzana Žezulková a spisovatelka Tereza Boučková. V průběhu minulého týdne aktivisté z Německa, Polska a Slovenska pořádali různé akce před českými ambasádami, aby vyjádřili nesouhlas s uzavřením elektráren až v roce 2033. Demonstranti byli rozděleni do skupin po dvaceti do křídou vyznačených sektorů, dodržování hygienických opatření zajišťovali dobrovolníci.

Kdo bude rozhodovat?

Uhlerná komise je poradním orgánem vlády a byla vytvořena loni v červenci. Má celkem devatenáct členů a na základě jejího doporučení vláda stanoví, kdy se zavřou všechny uhelné elektrárny v České republice. V čele stojí ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček (nestraní, ANO) a ministr životního prostředí Richard Brabec. Jedenáct ze sedmnácti ostatních míst obsazují politici – zastupitelé vlády a parlamentu, ale i regionální politici z těžarských krajů. Čtyři místa patří zaměstnavatelům a odborářům uhelných elektráren, dvě vědcům a dvě ekologům. Ministr Brabec řekl ČTK po první schůzi komise, že „inspirací je nám fungování uhlerné komise v Německu“. Tato dvě seskupení se ale zásadně liší sestavením. Jedenáct z dvaceti osmi členů německé uhlerné komise patří ekologům a vědcům a pouze pět míst politikům. Němci rozhodli, že elektrárny budou uzavírány v několi-

ka fázích mezi lety 2022 a 2038. Nicméně veřejnost i nevládní organizace poukazuje na to, že takový vývoj není v souladu s Pařížskou dohodou.

Tuzemské uhelné elektrárny jsou z většiny zastaralé a jejich provoz by bez obnovy nebyl po roce 2038 možný. Ministr Brabec chce nahradit energii z uhlí hlavně jádrem a navýšením obnovitelných zdrojů ze současných 11 % na 18–25 %. Výzkum české energetiky společnosti Energynautics ukázal, že je možný nárůst obnovitelných zdrojů až na 54 % v roce 2030.

Pařížská dohoda

Pařížská dohoda je mezinárodní dokument, který představuje tři scénáře oteplení o 1,5, 2 nebo 3 stupně Celsia (oproti předprůmyslovému období). Signatáři se dohodli na směřování ke dvěma stupňům, přestože malým ostrovům tak hrozí zatopení mnohem víc, než při oteplení o 1,5 stupně. Čtvrtý paragraf Pařížské dohody vysvětluje, že vyspělé země musí víc snížit své emise než ty méně ekonomicky zdatné, kterým to může trvat déle. Česká republika tuto dohodu ratifikovala v roce 2017. Podle společnosti Climate Analytica by celosvětové spalování uhlí mělo skončit do roku 2037, aby se dosáhlo průměrného oteplení jen o dva stupně Celsia. Uskupení českých vědců, klimatických expertů a dalších odporníků, nazývané Stínová uhlerná komise, v listopadu uveřejnilo, že konečným datem pro spalování uhlí by měl být rok 2030 – jen tak může Česká republika, která jako jedna z mála zemí EU stále obnovuje uhelné elektrárny, dodržet znění Pařížské dohody. Podle NASA se při oteplení o dva stupně dostupnost pitné vody sníží o 17 %, hladiny oceánů se zvednou o 50 cm a produkce obilí se sníží o 16 %. V této chvíli je oteplení o něco málo přes jeden stupeň.

ILIKE KUMSOVÁ

Editorial

Právě držíte v ruce (nebo se spíše díváte na monitor, což je v této době pravděpodobnější) poslední seriální číslo Fleše v tomto semestru. Ještě sice, doufejme, vydáme jedno zábavné číslo, ve kterém si vyzkoušíme, jak se dělá bulvár, ale co se týče seriální práce s informacemi, tohle je závěrečné vydání. Je to poprvé, co se redakce kvůli koronaviru po celý půlrok scházela pouze virtuálně a vzájemně se zatím známe pouze z web kamer. Zajímavá zkušenost pro vyučující i studentky a studenty. Posluchači to tento semestr měli výrazně snazší – byli především redaktory. Nemohli si bohužel vyzkoušet roli editorů a editorek, korektorů a korektorek nebo šéfredaktorů a šéfredaktorek – o to více práce to ale bylo pro realizační pedagogický tým. Nicméně šťastně jsme vydali všechna čísla a víme, že v případě nouze to umíme i takto na dálku.

V tomto vydání si nemůžeme odpustit informaci o třech bývalých amerických prezidentech, dvou demokratech a jednom republikánovi, kteří se společně chtějí nechat očkovat proti COVIDU 19. Jak se k očkování asi postaví naši politici? Zatím se v Poslanecké sněmovně hádají.

V čísle máte možnost mimo jiné si přečíst, jak dopadla soutěž o nejlepší novinářskou fotografii Czech Press Photo a jestli letos vítězná fotografie Romana Vondrouše budí nějaké kontroverze, jako jsme zvyklí z minulých let. Z politických témat jsme se zaměřili na pokračování kauzy stíhání premiéra Andreje Babiše. Komentujeme také návrat další části dětí do škol. Věnujeme se předávání cen za inovace ve vzdělávání EDUína 2020. Zaujal nás i pohled psychologů na letošní svátky a dopady koronakrizy. Ve sportu se dostalo na kariéru nedávno zesnulého Diega Maradony, na biatlon i fotbal. Další a poslední letošní Fleš se chystá.

VAŠE REDAKCE.

Psycholožka radí, jak prožít Vánoce v době pandemie

Má smysl slavit letos Vánoce? V období celosvětové pandemie si podobnou otázku položilo již nemalé množství lidí. Ze strachu o zdraví svých příbuzných, ztrátou blízké osoby či celkovým psychickým i fyzickým vyčerpáním; tradiční oslava, nutně přípravy a odpovědnost se v současné situaci zdá spíš výzvou než odměnou.

Nadace Krása pomoci uspořádala v pondělí 30. listopadu besedu s psychologkou Veronikou Valentovou na téma Prožití Vánoc v době pandemie. Beseda probíhala online, prostřednictvím Facebook Live. Letošní svátky pro mnohé nebudou těmi, na které jsou zvyklí. Naskytá se totiž zcela nová, zásadní otázka: Mají se rodiny na Vánoce sejit se staršími příbuznými?

Obě možnosti přinášejí rizika. Protože senioři patří do takzvané rizikové skupiny, jsou nejvíce ohroženi nemocí Covid-19. Setkání se s rodinou, obzvláště dětmi a dospívajícími, kteří naopak často bývají bezpříznakoví přenašeči, pro ně může být nebezpečné. Zároveň není pro důchodce zdravá ani osamělost, kterou nyní prožívají. Podle psychologů Valentové je nejdůležitější o problému mluvit. Obě varianty, tedy přímé setkání nebo propojení na dálku, by měla rodina naplánovat a nerozhodovat za seniora. „První právo na rozhodnutí by měl mít senior. I rodinní pečující však mají právo říct ne, pokud nechtějí nést riziko, že svého blízkého ohrozí,“ říká psychologka.

Při osobním setkání se obě strany mohou dohodnout na nošení roušek, nebo se místo společné večeře projít. Naopak pokud se rozhodne rodina nesejít, musí se domluvit na způsobu komunikace. Valentová také doporučuje seniora překvapit nad rámec původní domluvy, například dopisem,

dárkem nebo obrázkem od vnoučete. Pro děti je naopak důležité pochopit, proč na Vánoce neuvidí své prarodiče

„Už v předškolním věku děti vnímají, že je situace jiná, že se kolem nich děje něco neobvyklého,“ objasňuje psychologka. Vysvětlit přijatelnou formou dítěti, proč se letos neuvidí s prarodiči, je i přesto složité. „Je třeba říkat jim vše tak jak to je, ale adekvátní formou. Ze virus není pro děti nebezpečný, pro starší však ano.“ Zároveň by nemělo mít dítě přehnaný strach o své zdraví. „Můžeme se jich zeptat, co bychom mohli společně pro babičku udělat. Dítě často přijde s nápadem samo.“ Například nakreslit obrázek.

Jak strávit Vánoce i po smrti příbuzného

Valentová upozorňuje také na to, že letošní Vánoce budou pro mnohé první, které oslaví po ztrátě blízké osoby. Prožití svátků po smrti životního partnera patří k nejsložitějším zkouškám pozůstalých. „Ta ztráta najednou bude vidět o to více,“ říká Veronika Valentová, „ale i touto zkušeností musí projít.“ Někteří si mohou pro útěchu vytvořit nové tradice či rituály, ať už návštěvu hřbitova, vizualizaci formou fotografie, dělat to, co dělal zemřelý. Jindy pomůže se některých tradic zbavit, pokud přináší pozůstalým bolest. V neposlední řadě pomáhá rodině vyprávění si starých příběhů, předávání zkušeností mladší generaci a vzpomínání. Nelze předstírat, že se letos nic nedělo; ale přemýšlet o tom a přijít na to, co pomůže si svátky maximálně příjemnit.

MAGDALÉNA NETÍKOVÁ

Redakce Fleše:
Držte se!

Terezie Tománková svědkem kompromisů i neshod

Jan Hamáček (ČSSD) a Petr Fiala (ODS) se v neděli 29. listopadu potkali v diskusním pořadu Partie Terezie Tománkové. Téma se týkala zejména systematického uvolňování protiepidemických opatření a plošného snížení daně z příjmu. Místy diskuse připomínala nevinný rozhovor, místy zase přesný opak.

Na základě předpovědí odborníků schválila vláda uvolnění opatření proti šíření koronaviru na celém území České republiky. Rozhodla se snížit stupeň protiepidemického systému ze čtvrtého na třetí. Od čtvrtka 3. prosince se opět zpřístupnily restaurace, obchody a služby. Jan Hamáček považuje schválený postup za vyvážený kompromis. Podle jeho slov byli lidé z opatření nervózní a tlak na jejich uvolnění byl obrovský. Petr Fiala v reakci na kroky, které schválila vláda řekl, že je spokojen s tím, že společnost se postupně vrací do normálního života. Zároveň kritizoval dlouho trvající omezení drobných prodejen a malých prodejců. „Boty jste si mohli koupit v supermarketu, ale malá prodejna otevřít nemohla,“ vyjádřil se předseda ODS. Fiala také kritizoval protiepidemický systém (PES), který je podle jeho slov nesrozumitelný a nepředvídatelný. Navrhl změnit pravidla o zavádění nouzového stavu a více se zaměřovat na jednotlivé regiony v zemi. „PES není dogma, PES je soubor pravidel, který říká, co je možné,

a v drtivé většině případů se jím řídíme,“ reagoval na kritiku systému Jan Hamáček. První vicepremiér a ministr vnitra také potvrdil, že vláda se v boji s pandemií řídí výhradně doporučeními odborníků. Moderátorka později dala možnost oběma účastníkům diskuse vyjádřit se ke podnikatelům, kteří na protest proti vládě otevírají a porušují tím schválená nařízení. Jan Hamáček reagoval, že chápe zoufalost lidí a podnikatelům doporučuje požádat o státní příspěvek. Zároveň však některé případy porušování nařízení vnímá jako vyjádření vzdoru a politického názoru. I Fiala řekl, že rozumí občanům v těžké životní situaci, netoleruje však porušování zákonů. Zoufalost lidí připisoval také některým zbytečným opatřením z první vlny pandemie. K plošnému testování se předseda ČSSD vyjádřil, že proběhne postupně v sociálních službách, později pro učitele a ve třetí fázi by mělo být dostupné i pro veřejnost. Očekává velký zájem. Petr Fiala dodal, že testování by mělo být na dobrovolné bázi a počet odběrných míst by se měl zvýšit. „Hledejme způsob, aby možnost nechat se otestovat byla co nejjednodušší,“ řekl.

Odlišné názory ohledně snižování daní

Druhá část diskuse se věnovala novým návrhům zákona o daních. Vládní strany ČSSD a ANO v tomto období

předložily návrhy danění na příští rok. Návrhy však nejsou jednotné. Sněmovna nakonec odhlasovala 15 procentní sazbu a zároveň zvýšení slevy na poplatníka. Dohromady za 130 miliard korun. Neshoda v daních vyvolala konflikt i v koalici. Jan Hamáček řekl, že považuje předložení vlastního návrhu za politickou taktiku, což mu vyčetl i premiér Babiš. Podle Hamáčka pomohlo hnutí ANO dosáhnout Občanské demokratické straně sen o rovné dani. Petr Fiala na svou obranu řekl: „My nepomáháme premiérovi, my plníme svůj program a svůj slib voličům.“ Předseda ODS se také vyjádřil, že chce jen to, aby lidé našli na výplatních páskách více peněz. Vyjádřil svou představu, že lidé, kteří dostanou více peněz, budou víc utrácet a tím podpoří ekonomiku. Jan Hamáček namítl, že návrh ODS představuje destrukci státního rozpočtu. Také zdůraznil, že tento návrh je nespravedlivý a pomůže zejména bohatým lidem. Na rozdíl od první části rozhovoru, tu druhou doprovázelo výrazné skákání do řeči a několik verbálních konfliktů. Předseda ČSSD zdůraznil návrh jeho strany, který chce ponechat dnešní sazbu a zároveň zvýšit slevu na poplatníka. Tímto způsobem by podle jeho slov pomohl hlavně lidem s nižším příjmem. Závěr diskuse provázela zvučná výměna názorů o hospodaření se státním rozpočtem.

RICHARD STEINDL

Zrušení superhrubé mzdy pomáhá především lidem s vyššími příjmy, tvrdí místopředseda KDU-ČSL

Hlavním tématem druhé části nedělních Otázek Václava Moravce dvacátého devátého listopadu bylo zrušení superhrubé mzdy.

Tento krok, který ve sněmovně podpořilo Hnutí ANO, ODS a SPD, obhajoval Jaroslav Faltýnek Předseda poslaneckého klubu Hnutí ANO se nad kritikou podívoval. Podle svých slov nechápe, že v době, kdy jsou lidé postižováni výpadky příjmů, strany kritizují dávání peněz občanům. Jan Bartošek (KDU-ČSL) dále uvedl, že by se přikláněl k vyšší slevě na dani pro poplatníky. Za klíčovou taktikou považuje kompenzaci pro obce a rodiny. „Nemůžeme nechat ve štychu obce a kraje a nemůžeme nechat ve štychu rodiny s dětmi,“ shrnul poslanec.

Ke kritice zrušení superhrubé mzdy se přidali místopředseda KSČM Jiří Dolejš. „Tomuto bloku jde primárně o snížení daní, ať to bolí, jak to bolí. To bychom nechali jejich odpovědnosti, naše koncepce daňová a rozpočtová je jiná,“ uvedl Dolejš v Otázkách.

Faltýnek vyzýval k hledání přijatelné varianty napříč politickým spek-

trem. „Musíme najít kompromis, aby peníze dostali především občané, ale aby byly kompenzovány obce a kraje,“ uvedl. Jako příčinu problémů s rozpočtem vidí krizi spojenou s pandemií koronaviru. „Jde o sdílené daně. Sdíleme v dobách dobrých plusy, v dobách špatných minusy,“ dodal.

Nejedlého cesta do Ruska

Dalším tématem byla cesta hradního poradce Martina Nejedlého do Ruska. Informace o účelu cesty a další podrobnosti zůstávají nejasné. Jan Bartošek bude žádat zařazení tohoto bodu do programu sněmovny. Hlavní otázkou je, zda se cesta týkala dostavby jaderné elektrárny v Dukovanech. Bartošek považuje toto téma nejen za ekonomické, ale především bezpečnostní. „Nemůžeme prodat naši bezpečnost a suverenitu,“ zdůraznil. Jaroslav Faltýnek odmítl sdělit, zda zařazení bodu do programu podpoří či nikoli. Jiří Dolejš řekl, že považuje za klíčovou komunikaci mezi hradní kanceláří a ministerstvem zahraničí.

VOJTECH DONÁT

KOMENTÁŘ

Uspěchané otevírání škol může přinést více škody než užítku

Šíření nákazy COVID-19 v České republice v posledních dnech zpomaluje, a tak začíná postupný návrat žáků do škol. Už 18. listopadu se vrátili první a druhé třídy, 25. listopadu je následovali maturanti. Od 30. listopadu se prezenčně učí zbytek 1. stupně a 9. třídy, rotačně pak ostatní ročníky 2. stupně a nižší stupeň víceletých gymnázií. Jako zatím poslední mají od 7. prosince nastoupit i studenti středních škol, vyššího stupně gymnázií a 1. ročníků vysokých škol (ti maximálně ve 20členných skupinách). Mnoho dětí se zpátky do školy těší, ředitelé však vyjadřují obavy.

Od čtvrtka 3. 12. je Česká republika ve 3. stupni systému PES, což znamená, že většina žáků již zasedla nebo brzy zasedne zpátky do lavic k prezenční výuce. Ta ovšem probíhá se značnými omezeními. Všichni musí mít po celou dobu nasazené roušky, v místnostech je nutné intenzivně větrat, třídy se mezi sebou nesmějí potkávat a dál trvá zákaz tělocviku a zpěvu.

Dodržování zmíněných protiepidemických opatření školám značně ztěžuje provoz, protože je poměrně organizačně náročné. Často je potřeba vymyslet harmonogramy, aby se jednotlivé skupiny nepotkávaly u šaten nebo na obědě, ředitelé také musí zpracovat systém pro rotační učení žáků 2. stupně. Je nutné řešit i výuku v posledních ročnících středních škol a gymnázií, kde mají studenti volitelné předměty, ve kterých se zpravidla míchá více tříd. Navíc je možné, že některé děti žijí ve stejné domácnosti s osobami z tak zvaných rizikových skupin, a tak je rodiče do školy beztak neposílají.

Polovičatý přechod na prezenční výuku odnesou hlavně učitelé
Tento styl učení klade velké nároky zejména na pedagogy. Na 2. stupni musí neustále střídát prezenční a distanční výuku, podle toho, jakou třídu zrovna učí. Na 1. stupni je potřeba jednak vyučovat přímo ve škole, jednak zadávat práci těm, kteří z nějakých důvodů zů-

stali doma. Zároveň k tomu všemu by měli také dohlížet na dodržování protiepidemických pravidel. I od žáků se čeká zodpovědnost a disciplína. Je však poměrně těžko představitelné, že mladší děti vydrží půl dne s rouškami a rozestupy.

Celou situaci komplikuje i to, že v rámci poměrně přehledného systému PES začínají vznikat nové tabulky určité speciálně pro školy, pro sport atd. Změny ve školách se tak řídí jiným harmonogramem než postupné otevírání obchodů a restaurací, což může způsobovat další zmatky. Komunikace vládních představitelů, na kterou si mnoho ředitelů stěžuje, na jistotě také zrovna nepřidává. Je třeba zmínit také stále nezveřejněné podklady a analýzy, jak se virus ve školách šíří, a na základě čeho se je vláda rozhodla znovu otevřít.

Otevření škol radši až po Vánocích
Samozřejmě, návrat dětí do škol je žádoucí. Měly by být v kontaktu se svými vrstevníky, a zvláště žáci z 1. stupně nejsou schopni se příliš efektivně učit sami. Tato starost tím padá na rodiče, kteří mají v této době nezdídku dost svých problémů. Jistě je potřeba, aby probíhala praktická výuka studentů středních a vysokých škol, kterou přes počítače není možné nahradit. Je však nutné, aby cesta k normálu probíhala takhle přetkně, a ještě před Vánocemi? Když už byly školy zavřené dva měsíce, tak co je najednou tak důležitého na dvou týdnech? Učitelé většinu času stráví opakováním a sjednocováním distančně probíraného učiva, pak přijdou dva týdny vánočních prázdnin a od ledna se bude začínat zase nanovo. Z některých škol navíc zaznívají obavy, zda by zhoršení epidemie nevyústilo v opětovné uzavření. Pak by hrozil chaos, ve kterém by se školy neustále otvíraly a zavíraly podle momentálního vývoje epidemie. Lepším řešením by tak mohlo být nechat školy zavřené až do konce kalendářního roku, jak určil původní plán, a umožnit studentům alespoň individuální konzultace.

ANNA JINDRAKOVÁ

Přitáhnou vzdělávací projekty oceněné v soutěži Eduína pozornost k sociální nerovnosti?

Projekt Buddies program online, ve kterém starší děti distančně dobrovolně doučují mladší žáky, podle porotců nejen neopomenul distanční vzdělávání, ale také se „soustředil na to úplně nejpodstatnější – podporu a rozvoj sociálních kontaktů“. Stal se proto 30. listopadu vítězem ceny Eduína 2020 udělované za inovace ve vzdělávání. Zatímco letošní hlavní ocenění oslavovalo sociální kontakty a lidskou solidaritou, ceny Eduína dlouhodobě vypovídají spíše o hlubokém společenském problému.

Ceny za boj s nerovností

Zásadní nerovnost v přístupu ke vzdělání na základě socioekonomického statusu je mezi experty dobře známý a dlouhodobý problém. Ceny Eduína tuto smutnou skutečnost často reflektují. Proto byl dalším oceněným projektem nástroj Učíme se, který poskytuje technickou podporu se zprovozněním online výuky a usiluje o zprostředkování počítačů znevýhodněným dětem, které je nemají k dispozici – skutečnost, na kterou stát nedokázal ostudně dlouho reagovat a problém dosud není zcela vyřešený. Na projektu Zapojme všechny, který dostal třetí místo, porota ocenila „propojení více subjektů, podporu sociálně znevýhodněných dětí a snahu o zavedení systémové změny.“ Také cena Eduína Media udělená novinářům za kvalitní informování „o problematice vzdělávání a vzdělávací politiky“ upozornila na křiklavé případy. Loni oceněný článek Nely Krawicové, Pavly Lioliasové a Jana Cibulky ze serveru i.Rozhlas měl titulek „Nemají kde spát, natož kde se učit“, letos cenu vyhrál absolvent FSV Josef Mačí ze Seznam Zpráv mimo jiné

za článek „Nerovnosti ve vzdělávání přetrvávají. Není vůle to změnit, shodují se odborníci“.

Očima odborníků

Problém nerovnosti v českém školství zdůraznil na konferenci Kam kráčíš, Česko 2020, konané 19. listopadu i sociolog Daniel Prokop, když prezentoval závěry expertní skupiny Aspen Institute Central. „V Česku jsou velmi vysoké vzdělávací nerovnosti a nejde o nerovnost výstupů, ale o nerovnost šancí. Výsledky žáků a přístup ke vzdělávání silně ovlivňuje, v jakém regionu a v jaké rodině se narodí. Jsme na tom hůř než většina Evropské Unie, včetně zemí s podobnou historií jako je Polsko nebo Estonsko,“ uvedl. Problém by podle Prokopa pomohla vyřešit změna financování škol. Školy v sociálně vyloučených regionech by měly dostávat výrazně vyšší prostředky „efektivně nasměrované“ na zaplacení doučování, asistentů, školních psychologů i kvalitních pedagogů. Na prohlubující se rozdíly mezi kraji upozornila ve své výroční zprávě z roku 2019 i Česká školní inspekce. Zajedno

s Prokopem je ústřední inspektor Tomáš Zatloukal, podle kterého potřebují chudší regiony „cílenou podporu, aby se jim mohlo dařit vyrovnávat nepříznivé podmínky domácího prostředí dětí.“

Epidemie nerovnosti

Uzavření škol kvůli epidemii Covid-19 nerovnosti mezi žáky ještě zvýšilo. Děti ze znevýhodněného prostředí mají horší přístup k počítači, internetu, případně i k pomoci s učením ze strany rodičů. Přestože se řada neziskových organizací, jednotlivců i firem snažila tento problém řešit a počítače či připojení k internetu žákům obstarat, podle informací Eduína, informačního centra o vzdělávání, je pomoc touto cestou nedostatečná. Problém musí být koncepčně řešen státem, který zatím selhává. Kromě narůstajících nerovností mezi žáky ale narostly spolu s epidemií i naděje na reformu školství. Odhodlá se stát konečně jednat, nebo zůstane snaha o nastolení rovnějších podmínek na dobrovolnicích a neziskovém sektoru?

ADÉLA HORÁKOVÁ

Konference Kam kráčíš Česko 2020

Foto: archiv

Terezie Tománková svědkem kompromisů i neshod

Jan Hamáček (ČSSD) a Petr Fiala (ODS) se v neděli 29. listopadu potkali v diskusním pořadu Partie Terezie Tománkové. Téma se týkala zejména systematického uvolňování protiepidemických opatření a plošného snížení daně z příjmu. Místy diskuse připomínala nevinný rozhovor, místy zase přesný opak.

Na základě předpovědí odborníků schválila vláda uvolnění opatření proti šíření koronaviru na celém území České republiky. Rozhodla se snížit stupeň protiepidemického systému ze čtvrtého na třetí. Od čtvrtka 3. prosince se opět zpřístupnily restaurace, obchody a služby. Jan Hamáček považuje schválený postup za vyvážený kompromis. Podle jeho slov byli lidé z opatření nervózní a tlak na jejich uvolnění byl obrovský. Petr Fiala v reakci na kroky, které schválila vláda řekl, že je spokojen s tím, že společnost se postupně vrací do normálního života. Zároveň kritizoval dlouho trvající omezení drobných prodejen a malých prodejců. „Boty jste si mohli koupit v supermarketu, ale malá prodejna otevřít nemohla,“ vyjádřil se předseda ODS. Fiala také kritizoval protiepidemický systém (PES), který je podle jeho slov nesrozumitelný a nepředvídatelný. Navrhl změnit pravidla o zavádění nouzového stavu a více se zaměřovat na jednotlivé regiony v zemi. „PES není dogma, PES je soubor pravidel, který říká, co je možné,

a v drtivé většině případů se jím řídíme,“ reagoval na kritiku systému Jan Hamáček. První vicepremiér a ministr vnitra také potvrdil, že vláda se v boji s pandemií řídí výhradně doporučeními odborníků. Moderátorka později dala možnost oběma účastníkům diskuse vyjádřit se ke podnikatelům, kteří na protest proti vládě otevírají a porušují tím schválená nařízení. Jan Hamáček reagoval, že chápe zoufalost lidí a podnikatelům doporučuje požádat o státní příspěvek. Zároveň však některé případy porušování nařízení vnímá jako vyjádření vzdoru a politického názoru. I Fiala řekl, že rozumí občanům v těžké životní situaci, netoleruje však porušování zákonů. Zoufalost lidí připisoval také některým zbytečným opatřením z první vlny pandemie. K plošnému testování se předseda ČSSD vyjádřil, že proběhne postupně v sociálních službách, později pro učitele a ve třetí fázi by mělo být dostupné i pro veřejnost. Očekává velký zájem. Petr Fiala dodal, že testování by mělo být na dobrovolné bázi a počet odběrných míst by se měl zvýšit. „Hledejme způsob, aby možnost nechat se otestovat byla co nejjednodušší,“ řekl.

Odlišné názory ohledně snižování daní

Druhá část diskuse se věnovala novým návrhům zákona o daních. Vládní strany ČSSD a ANO v tomto období

předložily návrhy danění na příští rok. Návrhy však nejsou jednotné. Sněmovna nakonec odhlasovala 15 procentní sazbu a zároveň zvýšení slevy na poplatníka. Dohromady za 130 miliard korun. Neshoda v daních vyvolala konflikt i v koalici. Jan Hamáček řekl, že považuje předložení vlastního návrhu za politickou taktiku, což mu vyčetl i premiér Babiš. Podle Hamáčka pomohlo hnutí ANO dosáhnout Občanské demokratické straně sen o rovné dani. Petr Fiala na svou obranu řekl: „My nepomáháme premiérovi, my plníme svůj program a svůj slib voličům.“ Předseda ODS se také vyjádřil, že chce jen to, aby lidé našli na výplatních páskách více peněz. Vyjádřil svou představu, že lidé, kteří dostanou více peněz, budou víc utrácet a tím podpoří ekonomiku. Jan Hamáček namítl, že návrh ODS představuje destrukci státního rozpočtu. Také zdůraznil, že tento návrh je nespravedlivý a pomůže zejména bohatým lidem. Na rozdíl od první části rozhovoru, tu druhou doprovázelo výrazné skákání do řeči a několik verbálních konfliktů. Předseda ČSSD zdůraznil návrh jeho strany, který chce ponechat dnešní sazbu a zároveň zvýšit slevu na poplatníka. Tímto způsobem by podle jeho slov pomohl hlavně lidem s nižším příjmem. Závěr diskuse provázela zvučná výměna názorů o hospodaření se státním rozpočtem.

RICHARD STEINDL

Přitáhnou vzdělávací projekty oceněné v soutěži Eduína pozornost k sociální nerovnosti?

Projekt Buddies program online, ve kterém starší děti distančně dobrovolně doučují mladší žáky, podle porotců nejen neopomenul distanční vzdělávání, ale také se „soustředil na to úplně nejpodstatnější – podporu a rozvoj sociálních kontaktů“. Stal se proto 30. listopadu vítězem ceny Eduína 2020 udělované za inovace ve vzdělávání. Zatímco letošní hlavní ocenění oslavovalo sociální kontakty a lidskou solidaritou, ceny Eduína dlouhodobě vypovídají spíše o hlubokém společenském problému.

Ceny za boj s nerovností

Zásadní nerovnost v přístupu ke vzdělání na základě socioekonomického statusu je mezi experty dobře známý a dlouhodobý problém. Ceny Eduína tuto smutnou skutečnost často reflektují. Proto byl dalším oceněným projektem nástroj Učím se, který poskytuje technickou podporu se zprovozněním online výuky a usiluje o zprostředkování počítačů znevýhodněným dětem, které je nemají k dispozici – skutečnost, na kterou stát nedokázal ostudně dlouho reagovat a problém dosud není zcela vyřešený. Na projektu Zapojme všechny, který dostal třetí místo, porota ocenila „propojení více subjektů, podporu sociálně znevýhodněných dětí a snahu o zavedení systémové změny.“ Také cena Eduína Media udělená novinářům za kvalitní informování „o problematice vzdělávání a vzdělávací politiky“ upozornila na křiklavé případy. Loni oceněný článek Nely Krawicové, Pavly Lioliasové a Jana Cibulky ze serveru i.Rozhlas měl titulek „Nemají kde spát, natož kde se učít“, letos cenu vyhrál absolvent FSV Josef Mačí ze Seznam Zpráv mimo jiné

za článek „Nerovnosti ve vzdělávání přetrvávají. Není vůle to změnit, shodují se odborníci“.

Očima odborníků

Problém nerovnosti v českém školství zdůraznil na konferenci Kam kráčíš, Česko 2020, konané 19. listopadu i sociolog Daniel Prokop, když prezentoval závěry expertní skupiny Aspen Institute Central. „V Česku jsou velmi vysoké vzdělávací nerovnosti a nejde o nerovnost výstupů, ale o nerovnost šancí. Výsledky žáků a přístup ke vzdělávání silně ovlivňuje, v jakém regionu a v jaké rodině se narodí. Jsme na tom hůř než většina Evropské unie, včetně zemí s podobnou historií jako je Polsko nebo Estonsko,“ uvedl. Problém by podle Prokopa pomohla vyřešit změna financování škol. Školy v sociálně vyloučených regionech by měly dostávat výrazně vyšší prostředky „efektivně nasměrované“ na zaplacení doučování, asistentů, školních psychologů i kvalitních pedagogů. Na prohlubující se rozdíly mezi kraji upozornila ve své výroční zprávě z roku 2019 i Česká školní inspekce. Zajedno

s Prokopem je ústřední inspektor Tomáš Zatloukal, podle kterého potřebují chudší regiony „cílenou podporu, aby se jim mohlo dařit vyrovnávat nepříznivé podmínky domácího prostředí dětí.“

Epidemie nerovnosti

Uzavření škol kvůli epidemii Covid-19 nerovnosti mezi žáky ještě zvýšilo. Děti ze znevýhodněného prostředí mají horší přístup k počítači, internetu, případně i k pomoci s učením ze strany rodičů. Přestože se řada neziskových organizací, jednotlivců i firem snažila tento problém řešit a počítače či připojení k internetu žákům obstarat, podle informací Eduína, informačního centra o vzdělávání, je pomoc touto cestou nedostatečná. Problém musí být koncepčně řešen státem, který zatím selhává. Kromě narůstajících nerovností mezi žáky ale narostly spolu s epidemií i naděje na reformu školství. Odhodlá se stát konečně jednat, nebo zůstane snaha o nastolení rovnějších podmínek na dobrovolnicích a neziskovém sektoru?

ADÉLA HORÁKOVÁ

Konference Kam kráčíš Česko 2020

Foto: archiv

Zrušení superhrubé mzdy pomáhá především lidem s vyššími příjmy, tvrdí místopředseda KDU-ČSL

Hlavním tématem druhé části nedělních Otáček Václava Moravce devátého listopadu bylo zrušení superhrubé mzdy.

Tento krok, který ve sněmovně podpořilo Hnutí ANO, ODS a SPD, obhajoval Jaroslav Faltýnek, předseda poslaneckého klubu Hnutí ANO se nad kritikou podivoval. Podle svých slov nechápe, že v době, kdy jsou lidé postižováni výpadky příjmů, strany kritizují dávání peněz občanům. Jan Bartošek (KDU-ČSL) dále uvedl, že by se příkláněl k vyšší slevě na dani pro poplatníky. Za klíčovou taktikou považuje kompenzaci pro obce a rodiny. „Nemůžeme nechat ve štýchu obce a kraje a nemůžeme nechat ve štýchu rodiny s dětmi,“ shrnul poslanec.

Ke kritice zrušení superhrubé mzdy se přidali místopředseda KSČM Jiří Dolejš. „Tomuto bloku jde primárně o snížení daní, ať to bolí, jak to bolí. To bychom nechali jejich odpovědnosti, naše koncepce daňová a rozpočtová je jiná,“ uvedl Dolejš v Otáčkách.

Faltýnek vyzýval k hledání přijatelné varianty napříč politickým spek-

trem. „Musíme najít kompromis, aby peníze dostali především občané, ale aby byly kompenzovány obce a kraje,“ uvedl. Jako příčinu problémů s rozpočtem vidí krizi spojenou s pandemií koronaviru. „Jde o sdílené daně. Sdílíme v dobách dobrých plusy, v dobách špatných minusy,“ dodal.

Nejedlého cesta do Ruska

Dalším tématem byla cesta hradního poradce Martina Nejedlého do Ruska. Informace o účelu cesty a další podrobnosti zůstávají nejasné. Jan Bartošek bude žádat zařazení tohoto bodu do programu sněmovny. Hlavní otázkou je, zda se cesta týkala dostavby jaderné elektrárny v Dukovanech. Bartošek považuje toto téma nejen za ekonomické, ale především bezpečnostní. „Nemůžeme prodat naši bezpečnost a suverenitu,“ zdůraznil. Jaroslav Faltýnek odmítl sdělit, zda zařazení bodu do programu podpoří či nikoli. Jiří Dolejš řekl, že považuje za klíčovou komunikaci mezi hradní kanceláří a ministerstvem zahraničí.

VOJTECH DONÁT

KOMENTÁŘ

Uspěchané otevírání škol může přinést více škody než užítku

Šíření nákazy COVID-19 v České republice v posledních dnech zpomaluje, a tak začíná postupný návrat žáků do škol. Už 18. listopadu se vrátili první a druhé třídy, 25. listopadu je následovali maturanti. Od 30. listopadu se prezenčně učí zbytek 1. stupně a 9. třídy, rotačně pak ostatní ročníky 2. stupně a nižší stupeň víceletých gymnázií. Jako zatím poslední mají od 7. prosince nastoupit i studenti středních škol, vyššího stupně gymnázií a 1. ročníků vysokých škol (ti maximálně ve 20členných skupinách). Mnoho dětí se zpátky do školy těší, ředitelé však vyjadřují obavy.

Od čtvrtka 3. 12. je Česká republika ve 3. stupni systému PES, což znamená, že většina žáků již zasedla nebo brzy zasedne zpátky do lavic k prezenční výuce. Ta ovšem probíhá se značnými omezeními. Všichni musí mít po celou dobu nasazené roušky, v místnostech je nutné intenzivně větrat, třídy se mezi sebou nesmějí potkávat a dál trvá zákaz tělocviku a zpěvu.

Dodržování zmíněných protiepidemických opatření školám značně ztěžuje provoz, protože je potřeba organizačně náročné. Často je potřeba vymyslet harmonogramy, aby se jednotlivé skupiny nepotkávaly u šaten nebo na oběd, ředitelé také musí zpracovat systém pro rotační učení žáků 2. stupně. Je nutné řešit i výuku v posledních ročnících středních škol a gymnázií, kde mají studenti volitelné předměty, ve kterých se zpravidla míchá více tříd. Navíc je možné, že některé děti žijí ve stejné domácnosti s osobami z tak zvaných rizikových skupin, a tak je rodiče do školy beztakov neposlají.

Polovičatý přechod na prezenční výuku odnesou hlavně učitelé
Tento styl učení klade velké nároky zejména na pedagogy. Na 2. stupni musí neustále střídát prezenční a distanční výuku, podle toho, jakou třídu zrovna učí. Na 1. stupni je potřeba jednak vyučovat přímo ve škole, jednak zadávat práci těm, kteří z nějakých důvodů zů-

stali doma. Zároveň k tomu všemu by měli také dohlížet na dodržování protiepidemických pravidel. I od žáků se čeká zodpovědnost a disciplína. Je však poměrně těžko představitelné, že mladší děti vydrží půl dne s rouškami a rozestupy.

Celou situaci komplikuje i to, že v rámci poměrně přehledného systému PES začínají vznikat nové tabulky určité speciálně pro školy, pro sport atd. Změny ve školách se tak řídí jiným harmonogramem než postupně otevírání obchodů a restaurací, což může způsobovat další zmatky. Komunikace vládních představitelů, na kterou si mnoho ředitelů stěžuje, na jistote také zrovna nepřidává. Je třeba zmínit také stále nezveřejněné podklady a analýzy, jak se virus ve školách šíří, a na základě čeho se je vláda rozhodla znovu otevřít.

Otevření škol radši až po Vánocích
Samozejmě, návrat dětí do škol je žádoucí. Měly by být v kontaktu se svými vrstevníky, a zvláště žáci z 1. stupně nejsou schopni se příliš efektivně učit sami. Tato starost tím padá na rodiče, kteří mají v této době nezřídkem dost svých problémů. Jistě je potřeba, aby probíhala praktická výuka studentů středních a vysokých škol, kterou přes počítače není možné nahradit. Je však nutné, aby cesta k normálu probíhala takhle přetkně, a ještě před Vánocemi? Když už byly školy zavřené dva měsíce, tak co je najednou tak důležitého na dvou týdnech? Učitelé většinu času stráví opakováním a sjednocováním distančně probíraného učiva, pak přijdou dva týdny vánočních prázdnin a od ledna se bude začínat zase nanovo. Z některých škol navíc zaznívají obavy, zda by zhoršení epidemie nevyústilo v opětovné uzavření. Pak by hrozil chaos, ve kterém by se školy neustále otvíraly a zavíraly podle momentálního vývoje epidemie. Lepším řešením by tak mohlo být nechat školy zavřené až do konce kalendářního roku, jak určil původní plán, a umožnit studentům alespoň individuální konzultace.

ANNA JINDRAKOVÁ

Senzační vítězství Laegreida, vynikající Moravec, ale i trápící se Češky

Biatlonoví fanoušci mohou slavit! V sobotu 28. listopadu odstartoval další ročník Světového poháru (SP) v biatlonu. Místem konání prvního kola biatlonového seriálu bylo symbolicky zvoleno finské město Kontiolahti, ve kterém se konaly poslední závody předčasné ukončené sezóny 2019/2020. Na závodníky čekaly dvě disciplíny – vytrvalostní závod a sprint. Po prvním kole jsou v celkovém bodování z českého výběru nejúspěšnější Ondřej Moravec a Markéta Davidová.

Obdobně jako u jiných sportovních soutěží se i biatlonový SP koná v režimu bubliny, tedy bez diváků a pod přísnými hygienickými opatřeními. Navíc se, vzhledem ke koronavirové pandemii, Mezinárodní biatlonová unie (IBU) rozhodla minimalizovat přesuny mezi závodními víkendy, takže i druhé kolo SP se bude konat v patnáctitisícovém městě v Severní Karélii. O zastávku SP tak přijdou již tradiční pořadatelé, jako je švédský Östersund nebo Ruhpolding v německé části Alp.

Moravec pátý, nejlepší Češka až ve třetí desítce

Prvním z celkových 70 závodů biatlonového seriálu se stal tzv. individuál,

Markéta Davidová.

Foto: archiv

tedy vytrvalostní závod mužů na 20 km. Ten odstartoval hodinu před sobotním polednem 28. listopadu. Mezi 101 biatlonisty na trať vyběhlo i pět Čechů. Nejlepším z nich byl veterán Ondřej Moravec, který svoji poslední sezónu kariéry zahájil skvělým pátým místem, když mu umístění na bronzové příčce uniklo o pouhých 3,3 vteřiny vinou pomalejšího běhu. Navíc se stal jedním ze tří biatlonistů,

kteří se na střelnici ani jednou nemýlili. Mimo Moravce čistou střelbu zapsal Kanadán Christian Gow a mladý Nor Strula Holm Laegreid, který v závodě překvapivě zvítězil – byl to jeho teprve pátý start v SP. Druhým nejlepším Čechem se stal Michal Krčmář, který z dvaceti terčů netrefil jeden. Minutová penalizace za nesestřelený terč ho tak odsunula z elitní desítky, konkrétně na jedenácté místo. Na body

do hodnocení SP nikdo další z Čechů nedosáhl. Adam Václavík dojel do cíle se ztrátou 4:51,9 minuty na 45. místě, sedmdesátý šestý projel cílem Tomáš Krupčík a šest vteřin po něm do cíle dojel Jakub Štvrtecký, který chyboval šestkrát.

Individuál žen na 15 kilometrů senzací v podobě nečekaného vítěze nepřinesl. Na nejvyšší příčku svým výkonem dosáhla Dorothea Wiererová, vítězka celkového hodnocení SP z předešlých dvou sezon. Z Čechek byla na trati nejlepší triadvacetiletá Markéta Davidová, která si osmým nejrychlejším během a třemi nepřesnostmi vysloužila 21. místo. Shodně se třemi chybami doběhla do cíle Eva Puskarčíková, která obsadila 42. nebodovanou příčku. S pěti minelami závod ukončila padesátá sedmá Lucie Charvátová, pro 78. místo si došla Jessica Jislová a poslední z Čechek cílovou rovinu projela juniorka Voborníková.

Nejlepším Čechem opět Moravec, ženy bez zlepšení

Druhou letošní disciplínou se stal sprint. Stejně jako v sobotu byl na programu jako první závod mužů, na které jako obvykle čekala desetikilometrová trať a dvě střelecké zastávky. Jako první Čech odstartoval třicátý

v pořadí Ondřej Moravec, který si díky bezchybné střelbě dojel pro desáté místo a další body do hodnocení. Na nejrychlejšího běžce a zároveň vítěze sprintu Johannese Thingnese Bø ztratil minutu a 12 vteřin. Dále se závod z českého týmu nejvíce povedl Michalovi Krčmářovi, který se umístil šestnáctý. V rámci sedmé desítky do cíle společně došli oba junioři. Mikyska, který si odbyl premiéru v SP, dojel s jednou chybou na střelnici na 60. příčce. O tři vteřiny později jako jednašedesátý cílem projel Štvrtecký, který musel na trestném kole kroužit třikrát. Nejhorším Čechem byl Václavík na 82. místě.

České biatlonistky se opět trápily. Jako úplně první závodnice na trať vyjela Markéta Davidová. Ta, bohužel, stejně jako ve vytrvalostním závodě, udělala v dvoupoložkovém závodě tři chyby, což ji pasovalo na 37. příčku. Puskarčíková sice minula jen dva terče, ale nedařilo se jí po běžecké stránce a skončila padesátá třetí. O šest pozic za ní doběhla se třemi trestnými koly na kontě Lucie Charvátová. Se čtyřmi omyly došla triadvadesátá Jessica Jislová. Na 96. místě svoji premiéru zakončila Eliška Teplá. Vítězkou se stala švédská Hanna Öbergová.

KATEŘINA HRUBÁ

Slavia slaví postup, Sparta i Liberec v Evropě končí

Ve čtvrté 3.12. se odehrálo 5. kolo Evropské ligy UEFA, ve kterém se představila trojice českých týmů. Liberec hrál na hřišti trápícího se KAA Gent.

Belgicáné jsou v lize 12., zatím nezískali ani bod, a před úvodním hvizdem už neměli šanci na postup ze skupiny. Slovan na tom nebyl o moc lépe, k šanci postupu potřeboval kromě výhry i prohru Červené Zvezdy Bělehrad na hřišti TSG Hoffenheim. Sparta Praha bojovala o svou šanci na účast v jarní části Evropské ligy ve francouzském Lille s místním LOSC, které s osmi body vedlo jejich skupinu. Pomoci jim mohl Celtic Glasgow, kdy ztráta milánského AC mohla pro Spartu znamenat případně i první místo skupiny H. V opačné situaci se nacházela pražská Slavia. Ta jako lídr skupiny C v Sinobo Stadium přivítala Hapoel Beer Shevu a i v případě remízy by postupovala do play-off.

Liberec i přes malou šanci na postup chtěl na hřišti belgického klubu naplnit bodovat. Ať už kvůli bodům do koeficientu nebo vlastní cti. A když se po prvním poločase šlo do kabin za stavu 0:1, měl liberecký Slovan, díky gólu Kamsa Mary, k vítězství blíže. Náskok zvýšil Taras Kacharaba a Liberec byl velmi blízko svému druhému vítězství v Evropské lize. Gent však více držel míč, pět minut po Kacharabovi navíc vstřelil branku domácí Roman Yaremchuk. Nejtěsnější náskok však svěřenci Pavla Hoftycha udrželi až do závěrečného hvizdu a odvezli si z Ghelamc Areny všechny tři body.

Pražská Sparta se postavila dosavadnímu lídrovi skupiny H LOSC Lille a pokud chtěla pomýšlet na postup do jarní části Evropské ligy, musela zvítězit nebo spoléhat na výsledek zápasu AC Milán se Celtic Glasgow. Doma Pražané prohráli 1:4 a v současnosti druhý celek francouzské Ligue 1 byl

i doma favoritem. V bezgólové první části domácí potvrdili předpovědi bookmakerů, když Sparta nevyslala na brankáře Maingana ani jednu střelu, jediný pokus hostů mířil David Pavelka nad domácí branku. Do druhého poločasu změnil trenér Václav Kotl formaci a vyplatilo se. V 71. minutě po centru Srdjana Plavšiče skóroval Ladislav Krejčí II. a Sparta šla do vedení. A to hráli hosté v deseti, kdy se po dvou žlutých kartách během tří minut nechal vyloučit Ondřej Čelůstka. Dlouho však radost Pražanům nevydržela. V 77. minutě vyslal trenér Christophe Gaitier do hry Buraka Yilmaze a syna držitele Zlatého míče a současného liberijského prezidenta George Weaha, Timothyho. A v 80. minutě první jmenovaný vyrovnal po nahrávce Weaha. O čtyři minuty později pečtil Yilmaz osud Sparty, která v deseti na góly tureckého žolíka nedokázala reagovat. Sparta podlehla LOSC Lille 2:1 a vzhledem k vítězství milánského AC nad skotským Celticem ztratila šanci na postup ze skupiny.

Slavia se doma postavila svému jedinému přemožiteli ve skupině C Evropské ligy Hapoelu Beer Sheva. Domácím stačil zisk bodu k zajištění postupu do jarní části, nicméně na dálku sváděli souboj o první místo s německým Leverkusensem. Sešívání byli jasnými favority, což potvrdili již v prvním poločase. Ve 31. minutě se trefil objev letošní sezony Abdullah Sima, o pět minut později rumunský ofenzivní záložník Nicolae Stanciu zdvojnásobil náskok svěřenců Jindřicha Tripišovského. Ve druhém poločase se hosté nedostali k větším šancím, Slavia si zbytek zápasu pohlídala. V 85. minutě stvrdil postup domácích svým druhým gólem v zápase teprve devatenáctiletý Senegalec Sima. Slavia tak bude na jaře jediným českým týmem v pohárové Evropě. LUKÁŠ BARTÁK

Nevysoký střelec vysoce úspěšný. Maradona vyhrál více, než bylo očekáváno

Zesnulý Diego Armando Maradona byl kontroverzní postavou a zároveň geniálním fotbalistou. Jedním z nejlepších v historii, ne-li ten nejlepších. Známé jsou jeho slavné, ale i konfliktní góly jako „boží ruka“ – branka proti Anglii. V průběhu celé kariéry i života měl vztah ke kokainu, který se vyvíjel z kladného až do stavu, kdy Argentince (z)ničil. Neměl rád Spojené státy a kubánského diktátora Fidela Castra bral jako svého druhého otce, kterého si nechal vytetovat i na lýtko. Extravagance je jisté slovo, které se pojí jak s životem Maradony, tak i vývojem jeho fotbalové kariéry.

dalšího, mnohem slavnějšího argentinského týmu Boca Juniors za jeden milion liber, na tehdejší poměry velká částka. Zde vydržel pouhý rok a půl, s týmem hned dokázal vyhrát 1. argentinskou fotbalovou ligu. Za své výkony si za rekordní přestupovou částku pět milionů liber vysloužil přestup do slavné FC Barcelony. Přestože zde získal 3 trofeje a v jedné sezoně dokázal vstřelit 23 gólů, po 2 letech přestoupil do Neapole. Sám Maradona přiznal, že angažmá ve Španělsku nebylo dobré. Italskému týmu se další rekordní přestupová částka vyplatila, s Maradonou prožil zlaté období. Ač-

neslýchaný počin. Sám hráč se stal i nejlepším střelcem italské soutěže a Neapolitánci ho milovali. Za Neapol celkem vstřelil 81 branek, zvláště v defenzivně pojaté italské lize to jsou velmi dobrá čísla. S argentinskou reprezentací se nevysoký fotbalista stal jedním mistrem světa v roce 1986 a v roce 1990 na stejném turnaji získal stříbrnou medaili. Po konci v Neapoli prošel ještě Sevillou a v Argentině týmy CA Newell's Old Boys a Boca Juniors.

Zesnulý fotbalista Diego Armando Maradona byl kontroverzním za svého života. Po jeho smrti kontroverze kolem jeho osoby pokračují. Řeší se pozdní příjezd sanitky, nedostatečná lékařská péče a posmrtné fotografie zaměstnanců pohřební služby.

Lékaři bez kvalit?

Státní zastupitelství se podle agentury AFP zabývá možným pochybením záchranných složek. Podle slov, které na Twitteru uveřejnil právní zástupce Diega Maradony Matias Morla, trvalo sanitce více než třicet minut, než přijela. Považuje to za trestné idiotství. Dále kritizuje práci lékařů, kteří se o Argentince měli starat. Ve stejném příspěvku Morla tvrdí, že Maradonu půl dne neviděl nikdo, kdo se o něj měl starat, kontrolovat ho a věnovat mu pozornost.

Vyhazov a výhrůžky smrti

Velký problém si na sebe upletl zaměstnanec pohřební služby v Buenos Aires Diego Molina. Nechal se vyfotografovat u rakve se zesnulým fotbalistou a fotografií zveřejnil na internetu. Jeho neúcta ho zatím stála pracovní místo. S reakcí nečekal ani Morla, který se v dalším twitterovém příspěvku rozepsal o Molinovi jako o gaunerovi, který za takovou opovržlivost zaplatí právními kroky. Diego Molina si proti sobě poštlal i početnou skupinu Maradonových fanoušků, někteří mu dokonce vyhrožují i smrtí.

VENDELÍN SCHIERREICH

Bůh Diego.

Foto: archiv

Bůh pod Vesuvem

Mladý Diego debutoval jako profesionál ve svých 15 letech za argentinský tým Argentinos Juniors, za který dokázal vsítit 116 gólů při odehraných 166 zápasech. Po 5 letech odešel do

koliv se přestup na Apeninský poloostrov zdál jako krok zpět, bylo to přesně naopak. Tým pod Vesusem za dob Maradony získal hned 5 trofejí včetně 2 ligových titulů a vítězství v poháru UEFA, do té doby v Neapoli